

Opgaver ved optagelse
 Optagedato: 10/10 kl. 8.30
 Landmand:xxxx

Filmoptagelse og instruktion: Merete Martin Jensen og Kirsten Marstal
 Speak: Peter Raundal 4126 9171

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
 Danmark og Europa investerer i landdistrikterne



Se Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Titel: Smittebeskyttelse - kælvningsboksen

Klip lb.nr	Handling/billeder	Fokus/rekvisitter	Speak = PRA fortæller
1 Intro	1.1. Ren enkeltkælvningsboks med en ren ko og ren kalv. Nærbillede af ko og kalv	Intro. Vigtigt område. Ren ko og kalv i ren kælvningsboks Hvorfor er kælvningsboksen vigtig i forhold til smittespredning	<i>Kælvningsboksen er et af de allervigtigste områder, når det drejer sig om at begrænse smittespredning i besætningen. Det skyldes, at der meget tæt kontakt mellem det smittende dyr – altså koen og det meget modtagelige dyr - den nyfødte kalv. I den her video ser vi på, hvordan smitteoverførslen kan begrænses ved hensigtsmæssig indretning, brug og rengøring af kælvningsboksen.</i>
2 Indretning af kælvningsboks	2.1 Tom enkeltkælvningsboks. PRA står udenfor i korrekt påklædning.	Hvordan kan en kælvningsboks være indrettet Hvilken type er lettest at holde ren	<i>Kælvningsbokse kan enten være indrettet som enkeltkælvningsbokse eller som fælleskælvningsbokse Det er lettest at opretholde en god smittebeskyttelse i enkeltkælvningsbokse. Uanset typen skal der være god plads i boksene så smittetrykket ikke bliver for stort. Men også for at dyrene ikke bliver stressede fordi stress nedsætter immunforsvaret.</i>
	2.2 Nærbillede af boksbund med halmdybstrøelse	Hvordan skal bunden være	<i>Bunden skal være skridsikker, blød og tør og inventaret skal være nemt at gøre rent</i>
	2.3 Nærbillede af inventar/gitterlåge med lukkede nabolåger	Hvad med nabolåger	<i>Nabolåger bør være lukkede, så der ikke kommer gødning fra andre køer ind i boksen.</i>

	2.4 Rent foderbord med frisk foder. PRA ved foderbord.	Foderbord. Vandkop/trug.	<i>Også ved foderbordet skal hygiejnen være i top.</i>
	2.7 Billeder af redskaber. PRA ved redskaber.	Særskilte redskaber til boksen	<i>De redskaber, man bruger i kælvningsboksen skal kun bruges i kælvningsboksen. Og de skal gøres rent efter brug.</i>
	2.8 Billeder af fødsels-hjælpsudstyr. PRA ved udstyr.	Hygiejnisk opbevaring og brug af udstyr til fødselshjælp Aftal med landmand at der er rent og ryddeligt, der hvor det står.	<i>Udstyr til fødselshjælp skal opbevares hygiejnisk og rengøres og desinficeres efter brug, så det er klar til næste gang.</i>
3 Flytning af kælvedyr	3.1 Billede af velstrøet fællesforberedelsesboks. PRA udenfor boks.	Rene køer/kvier, der skal komme fra rene forberedelsesboks, belægningsgrad	<i>Faktisk begynder god smittebeskyttelse i kælvningsboksen allerede i fællesarealet for de højdrægtige dyr. Hygiejniveaulet skal være højt, og dyrene må ikke være beskidte. Belægningsgraden skal holdes lav med mindst 10 m² pr. ko.</i>
	3.2 Landmand flytter en kælleko fra forberedelsesboks til kælleboks via drivgang (ej foderbord). Rolig håndtering. Evt nærbillede af koben der går på skridsikkert underlag.	Tidspunkt afhænger af placering af forberedelsesboks i forhold til kælvningsboks. Aftal med landmand	<i>Når man skal flytte koen, er det bedst at gøre det via en drivgang, der ikke ligger op ad kælvningsboksens foderbord. For at minimere stress, bør koen senest flyttes, når man ser de første tegn på kælvning – fx når bækkenbåndet synker. Flytning skal altid foregå på skridsikkert underlag, så koen ikke skrider ud. Og husk at håndtere dyret roligt, så man ikke stresser hende unødigt.</i>
4 Ophold i kælvningsboks før og under fødslen	4.1 En ko i ren kælvningsboks. PRA ved kælvningsboks Landmand tilfører frisk halm – i rent tøj.	Kælvningsområdet skal ofte besøges af personale og kan ikke altid skematiseres i forhold til andre daglige rutiner. Aftal med landmand	<i>Mens koen opholder sig i kælvningsboksen, skal boksen hele tiden være ren og tør. I halmddybstrøelse skal der hyppigt tilføres nyt halm. I sandboks og bokse med gummimåtter skal gødning fjernes hyppigt, og der skal suppleres med strøelsesmateriale.</i>

	<p>Fjernelse af gødning</p> <p>Nærbillede af hans rene støvler</p>		<p><i>Hav altid rent tøj og rene støvler på, når du går ind i kælvningsboksen.</i></p>
	<p>5.3 Landmanden tager handsker på</p> <p>Landmanden vasker koen og undersøger den kælvende ko. Kalvens ben skal være synlige</p>	<p>Spand med sæbeopløsning. Tube med eksplorationsgel.</p> <p>Aftal med landmand</p>	<p><i>Hvis man skal undersøge koen eller yde fødselshjælp, skal området omkring koens skede vaskes med desinficerende sæbeopløsning.</i></p> <p><i>Brug handsker eller vask hænder både før og efter.</i></p> <p><i>Sørg for, at det gødning, der kommer fra koen under fødslen så vidt muligt ikke rammer kalven.</i></p>
6 Den nyfødte kalv og moderen	<p>6.1 Nærbillede af nyfødt kalv i kælvningsboksen.</p> <p>Nærbillede af mule/næse. Nærbillede af navle.</p> <p>PRA håndterer kalv så navle præsenteres.</p>		<p><i>Den nyfødte kalv er meget modtagelig for smitte. Smitten kan komme ind gennem munden, næsen og navlen.</i></p>
	<p>6.3 Kalv hænges op over bokslåge mod drivgang. Landmand og PRA hænger kalv op</p>	<p>Aftal med landmand</p>	<p><i>Derfor skal man heller ikke stikke fingrene ind i kalvens mund for at fjerne slim. Når man gør det, er der stor risiko for at der kommer bakterier med, og det er begrænset, hvor meget slim der kan fjernes. Hæng i stedet kalven op med bagbenene over bokslågen, og lad slimen løbe ud af næse og mund.</i></p>
	<p>6.4 Landmand giver kalv råmælk</p>	<p>Råmælk i sutteflaske</p> <p>Aftal med landmand</p>	<p><i>Giv altid kalve af stor race 4 l råmælk og Jersey kalve 3 l. Råmælken skal være af god kvalitet og gives indenfor 6 timer efter fødslen. Og husk at temperaturen af råmælken skal være mellem 40 og 42 grader Celcius, ved udfordring.</i></p>

	6.5 Ko og kalv sammen. Evt kalv, der patter moder.	Ko og kalv skal gå sammen i minimum 12 timer, hvis der er mulighed for det	<i>Ifølge lov om hold af malkekvæg skal ko og kalv gå sammen i mindst 12 timer, hvis staldsystemet giver mulighed for det. Her er det er meget vigtigt, at man sørger for god hygiejne i boksen i hele tidsrummet.</i>
7 Rengøring efter kælvning	7.1 Boks med brugt dybstrøelsesmåtte lige efter at ko og kalv er fjernet. PRA udenfor boks		<i>Når koen og kalven er flyttet videre i staldsystemet skal boksen gøres grundig ren og desinficeres. Det er vigtigt for at forhindre at der videreføres bakterier og anden smitte til næste ko og kalv. Husk på at det er meget modtagelige dyr.</i>
	7.2 Landmand fjerner dybstrøelsesmåtten med staldkat eller lignende.	Staldkat/staldmaskine Aftal med landmand	<i>Først fjernes al gødning og strøelse.</i>
	7.3 Landmand skraber/fejrer de sidste rester op.	Kost og skovl Aftal med landmand	<i>Vær omhyggelig med at få al gødning og strøelse fjernet.</i>
	7.4 Landmand spuler gulv og inventar	Aftal med landmand	<i>Så skal boksbund og inventar vaskes. Først grov-spules med masser af vand</i>
	7.5. Landmand påfører sæbeopløsning med blød kost/børste	Sæbeopløsning påføres jf. besættningens procedurer Aftal med landmand	<i>Derefter påføres en basisk sæbeopløsning for at løsne indtørrede gødningsrester og andet skidt..</i>
	7.6 Landmand kigger på dunkens etiket billede af etiket på sæbedunk	Dunk med alkalisk sæbe Aftal med landmand	<i>Vær omhyggelig med at læse på sæbedunkens etiket, hvilken koncentration, der skal anvendes</i>
	7.7 Landmand skyller med vand under tryk	Som under 7.4 Aftal med landmand	<i>Når opløsningen har siddet på i ca. 15 minutter, skylles skidtet af med vand under så højt tryk som muligt uden at der sprøjtes ind i nabobokse..</i>

7.8 Vasket boks. PRA ved siden af boksen. Mærker tørhedsgrad med hænder.		<i>Så skal boksen stå og tørre i nogle timer, før den desinficeres. Hvis man kommer desinfektionsopløsningen på våde overflader, bliver opløsningen fortyndet, så den er mindre effektiv. Når boksen er tør, kan den desinficeres.</i>
7.9 Nærbillede af etiket på desinfektionsmiddel.	Dunk med desinfektionsmiddel	<i>Sørg for at lave desinfektionsopløsningen i den rigtige koncentration. Følg vejledningen på etiketten nøje. Læg også mærke til, hvor lang tid opløsningen skal sidde på flader og inventar for at være virksom.</i>
7.10 Landmand påfører desinfektionsopløsning på båsebund med rygsprøjte eller børste	Jf besætningens principper.	<i>Den færdige desinfektionsopløsning kommes på bunden af boksen og al inventaret med en blød kost eller rygsprøjte.</i>
7.11 Nærbillede af desinfektionsmiddel der påføres "hjørne" af inventar		<i>Og husk at komme ind i alle hjørner.</i>
7.12 Nærbillede af våde overflader.		<i>Desinfektionsopløsningen skal mindst sidde på i den angivne kontakttid. tit er det omkring 30 minutter, Flader og inventar skal være våde i kontakttiden.</i>
7.13 Landmand oversprøjter boksbund og sider med hydratkalkopløsning	Jf. besætningens principper.	<i>Til sidst oversprøjtes gulvflader og lidt op ad vægge/tremmer med en 15 % opløsning af hydratkalk, der får lov at tørre.</i>
7.14 Billede af den færdigdesinficerede boks. PRA ved siden af boks Evt. billede af nyfødt kalv		<i>Når boksen er tør, er den klar til at modtage den næste kælveko. Nu er der minimal risiko for smitteoverførsel fra den tidligere kælving. Den næste nyfødte kalv er dermed sikret en god start på livet.</i>